

Prílohy

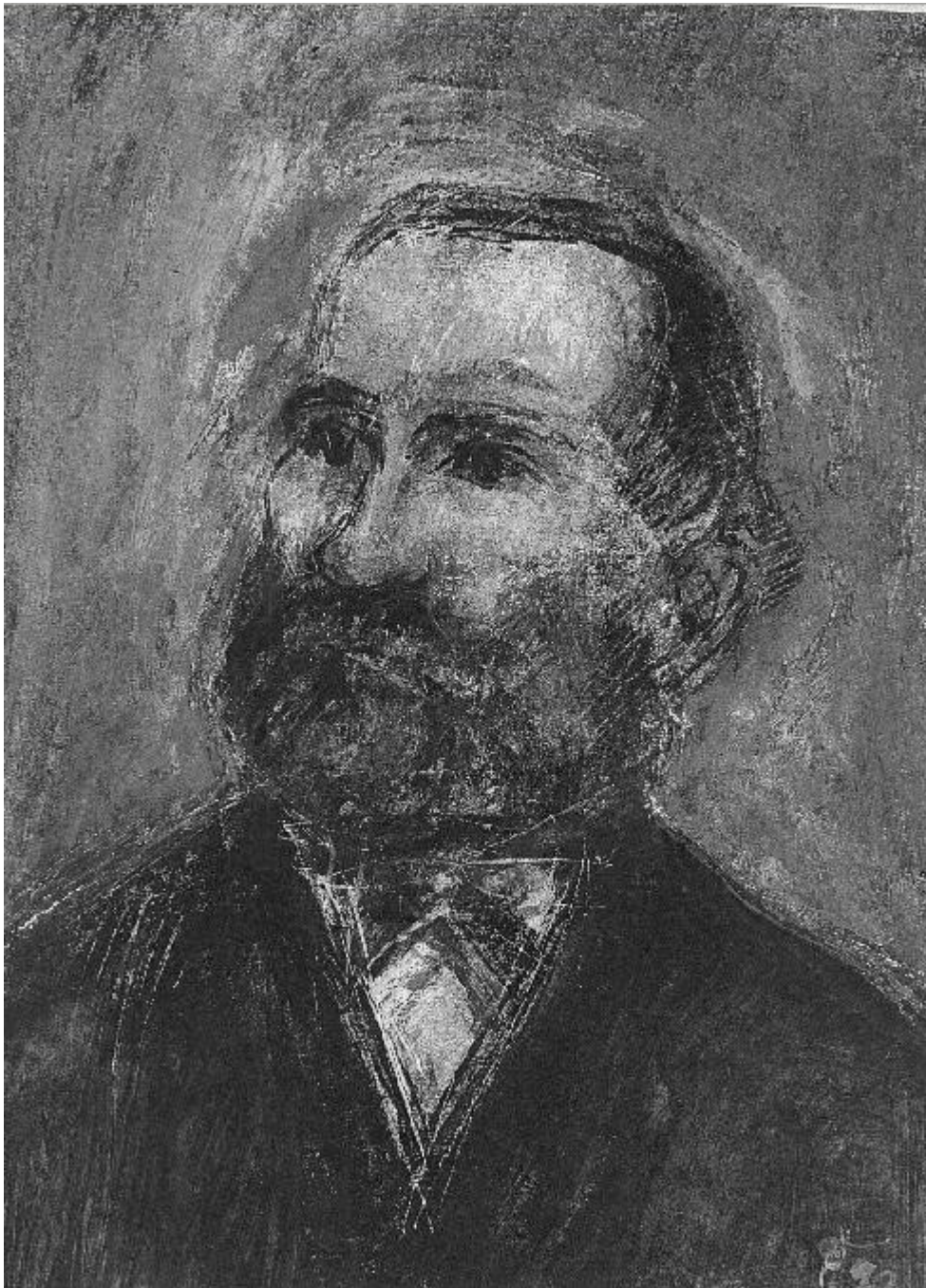
Zoznam obrazových príloh

- 1. Vyobrazenie Samuela Štúra, portrétované podľa dochovaných opisov v roku 1992. Expozícia rodného domu Samuela Štúra v Lubine.**
- 2. Detail daguerrotypickej snímky členov slovenskej deputácie k cisárovi Františkovi Jozefovi I. v Olomouci 20. marca 1849**
- 3. Bližšie nedatovaná daguerrotypická snímka L. Štúra z pozostalosti Jána Štúra.**
- 4. Štylizovaný portrét L. Štúra, zhotovený podľa daguerrotypickej fotografie.**
- 5. Fotografia Jána Štúra, ktorá slúžila ako predloha pri portrétovaní S. Štúra pre expozíciu múzea v Lubine**

Zoznam písomných príloh

- 1. Samuel Štúr – Detské verše 1832, MJ604 LA SNK**
 - 1.1. Praefatio**
 - 1.2. Medwed a wčely**
 - 1.3. Osel v kuži lwowé**
- 2. Samuel Štúr – Školské verše, nedatované, MJ608 LA SNK Martin**
 - 2.1. Laus Artium Litterarum**

Obrazová príloha

1. **Vyobrazenie Samuela Štúra, portrétované podľa dochovaných opisov v roku 1992. Expozícia rodného domu Samuela Štúra v Lubine.**

2. Detail daguerrotypickej snímky členov slovenskej deputácie k cisárovi Františkovi Jozefovi I. v Olomouci 20. marca 1849. V strede sa nachádza L. Štúr.

Zdroj:

https://www.noveslovo.sk/c/Dielo_pocta_a_portret_Ludovit_Stur_v_slovenskom_vytvarnom_umeni [cit. 2019-08-11]

3. Bližšie nedatovaná daguerrotypická snímka L. Štúra z pozostalosti Jána Štúra.

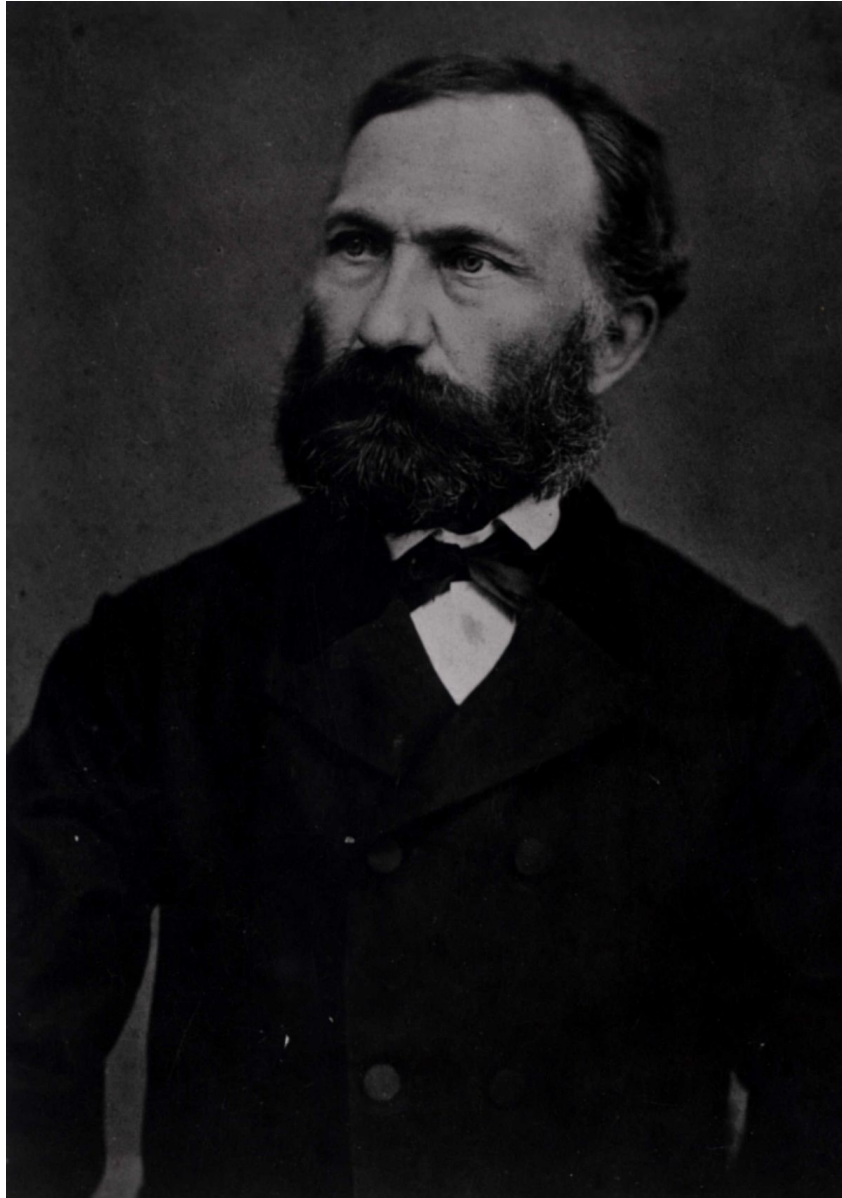
Zdroj: <https://historyweb.dennikn.sk/clanky/detail/hrob-ludovita-stura-v-historickej-pamati-naroda> [cit. 2019-08-11]

4. Štylizovaný portrét L. Štúra, zhotovený podľa daguerrotypickej fotografie.

Zdroj: <http://dikda.eu/ludovit-stur-dokumenty-literarneho-archivu-snk/>

[cit. 2019-08-11]

5. Fotografia Jána Štúra, ktorá slúžila ako predloha pri portrétovaní S. Štúra pre expozíciu múzea v Lubine.

Zdroj: <http://dikda.eu/ludovit-stur-dokumenty-literarneho-archivu-snk/>

[cit. 2019-08-11]

1. Samuel Štúr – Detské verše 1832, MJ604 LA SNK

1.1. Praefatio

Dokonaroše wyznačečené
Wecy, a nám naložené:
Ještě nětco k wyvažení
Powíme k obweselení
Mysli všechnech z nás samých
Fabula z Nauki jejich

1.2. Medwed a wčely

Taulaje se pri wčelíne
Medwed a pri té rodine
Která jest haufná bohatá
Bez odewe a kabáta.

Snad! Mu woňal jejich mádyk
Z kterého by jeden žajdljk
Byl rád dostal a wychlustral
A bars holbu bylby zpratal

Prekazyti tomu wčela
jedna chtela jsauce smelá
Uštkla medweda welkého
A na ten čas maškrtného

Nad čímž se on welmi zlobil
A bylby rád wčelu zabil
Než nemoha jí lapiti
A swau dlabau usmrtiti

Šel do wčeljna samého
Neboгіc se pri tom zlého

Kláty wčel začal bantowat
Madýk jejich wylízowat:
Což widauce tiche wčely
Y to, že jim jejich celý
Rod a mladičké morduje
A domy jejich plundruje
Wšecky na nej swé žihadla
Ktorá mladá welká malá

Pojednauc začali pauštat
A medweda trpce wítat
Od kterých temer zahynul
A na tele celý strnauł

Dostawše se wen z wčelína
W nemž byla mrcha hostina
Nad kterau snad y narjkal
A sebe takto ríkal:

Lépe bylo jedno nesti
Žihadlo a to neštestí
Které mi jen jedna wčela
Byla jaksy učinila?
Nežli tolik neprátelů
Učinit sy a jich sylu
Pro můj hnew okušowati
Chcy se toho warowati

Nebudu se nikdy mstiti
Byl bych to mohl učiniti

Ale kriwdau trpeliwá
Jakkoli nespravedliwá
Snosem tak pokoj wždy bude
Reznic a swarů nebude.

1.3. Osel w kůži lwowé

Jaksy kdesy ušel z chlewa
Osel, a bežel kdež drawá
Zwer bydlí, do hor do audolí
Tam našel lwau košeli
To jest: kůži z toho zwera

Co udelal? Tá potwora
Natahel ji na swé tělo
A šel směle y weselo
Lidi howada stašiti

Jakby byl lew, to wrazyti
Chtel jim do mozků myšlení
Jemužto rowného není

Zwireta w mocy a syli
Než ale práwe té chwile
Prišel pán toho oslika
Sledujice bezbožníka
A w skoku z dworu sweho
Když pak netrefil na neho
Osel počal silne rwati
Chteje pána nalakati
A oklamat že je on lew
Ale když pán blíže prišel
Padli mu do oči jeho
Somara toho hlaupého

Uši welká wen trčícý
Která netrafil pod nesaucí
Kůži lwowau na swém těle
Skočil pán ten k nemu smele

Chytil jej za ne presylne
Tys můj osel neomylné:
Ačkolis jiných oklamal
A z toho sy sa welmi smál
Mne weř jiste neoklames
Ale za to pomstu wezmeš

Když přijdeme kolem domu
Jak pán mluvil k oslu tomu
Již na ceste ho traktowal
Tujen a doma mu dáwal
Wíc obroku takowého
Jenž pocházal z hnewu jeho:

Nečím cyzým se chlaubiti
Jest wec špatná hlad to míti
Každý čloweče w pameti
Sýč jináč budeš trpeti
Když to ctní lidé zbadají
Jiny na wše pozor dáwaji
Srandu, posmech a utržky
Za twoje neprawé skutky

2. Samuel Štúr – Školské verše, nedatované, MJ608 LA SNK Martin

2.1. *Laus Artium Litterarum*

Milí kamarády, A snad byste rady
Neco započali, když ste dokonali
Mau examen školský, ten skutek prubirský.

Jestli proto tu stojíte
Dobře že si rozmyslíte
Co máte před sebe wzyti
A o čem chcete mluvíti

Před temito všemi páni
Kterýžto vaše jednaní
Bedliwým sluchem považí
Jsauce wažní, maudrý muží

Byste místo pochwalení
Snad nebili pohanení
A y proto zajisté
Mejte prawé, jasné, čisté

Myšlení v tomto mluwení
Nebo jsou časy zmenení
Na podiw: a ze dne na den
Padá, klesne, w Uhrích y wen

Svandel, kupectwí rozličná
Remesla, kunšty řečené
Pakli jiná započneva
Y mne při tom mír bude

Slowy swymi wychwalowat

Duwodnejji zweličowat

Ku prikladu: školy žáků

Z počátku sic neboráků

A to wzenešené zmeny

Kterýto není bez ceny

Nikda; ano w žádném kríži

Y w tom když není penezí

Na swete mnoho a dosti

Ktere lidé we vážnosti

Mají, a které všem handlům,

Kunštům, dilum a remeslum

Dodawaji behu, syli

A proslechu w každau chwili

Jako bez soly a masti

Jest krme bez wší chutnosti

Taká jest práwa bez penezí

O čemž wedí dosti mnozí

Handel a remesla lidská

Jen samá bídá krytická

Která mnohé ochuzuje

A k zarmutku priwozuje

Aby jednuc pominula

Lidí trapiti prestala

2.) *Alter.*

Bratre milý chápaš co sy
Nej silí ty dlauho nosý
Který z daleka začije
Rčení, než smrad jenžto bije

Z mnohých rozličných wecy
O poledni, o pulnocy
Podle sweho nawedení
Zmeníme naše mluwení

Ktere sme nyní drželi
Meli jsauc jen ještě deti

O kupectwí všelijakém
Na tom swete přeširokém
Nebo když ono sí klesne
Y naše chuť k nemu hasne
Zdá se mi že groß Händleri
Mají prichystané mární
Na kterých budau spočíwat
Swoje handle oplakawat

Z deset tisýcu snad jen tisýc
Zustaw jim a nebo nic
Prestanau hody strojiwat
Sebe y dum swuj sterkowat

Budau wolat časy časy
Kdeže jsau ty žitné klasy
Které sme nekdy trhali
A bez potu žínawali

Pri swem handli a kupectwi
Tak bylo blahoslawenstwí
Které sotwy se nawrátí
Když se penezí ukrátí

3.) *Alter.*

Já se toho nestrachujem
A za handlem nebanujem
Ačkolwek sem k nemu wůli
Mel až do nynejší chwíli

Ješte mi jest lahko nyní
Promenit svoje mýnení
Když sem malý mladý chlapček
Od té doby budu žáček

Žák, student, potom jurista,
Za tým pak hned patwarista
A když te k tomu poučím
Co k swetskému stawu načím

Fiscalum, procuratorum,
Preductum transpectorum,
Obdržím službu lehaučko
Maje zprwu prázdne wrecko

Potom dáli Bůh žiwota
Produlžiti moje letá
Werím že jej nafutrujem
Neb nikdá nic neškodujem

W handlu jako welki kupcy
Prawdu mluwim werte chlapcy
Jen se k tomu wšichni mejte
A o tom wyc rozprawejte.

4.) Alter.

Máli tak být a né jináč
Nejsyli lhár neb darmožráč
Tu cestu pujdeme
Na tej strune hrat budeme

Umeni wše prewyšuje
A kdo se nim ozdobuje
Ten se nestrachuje zlého
Ani toho škaredého

Chýru bankrot bankrot se stal
Jenom wte košeli zusal.
Učení lide wymají
Dostatek y odkladají

Dostatek na capitale
Na wetší, menší y malé
Moudrost nikde nic netratí
A len wšudy mnoho platí

Každý si moudrého wáží
A k nemu o radu beží
Když je neco odporného
Potkává w žiwote jeho

W čem sy oni nemůž pomocy
Bez maudrých lidí pomocy
Bez práwa a bez stolici
Bez pisma aneb institaucy

Pokud tedy čas jest býti
Sejte žáci a to kwítí
Nyní zbírejte s pilností
Které y w samé starosti

Buda wám wůni dáwati
A smysly občerstwowati
Ano y wadá owoce
To jest rada mého srdce

5.) *Alter.*

Podle twýho wychowaní
A té weci powážení

Nikdo by temer žádného
Neučil se prospešného
Remesla, kunšta a handlu,
Ale by sy zwolil školu

Kdyby to tak lehce bylo
Jako se to promluwilo
Newyšli jako w škole gde?
Dokud weteš w hlavu wejde

Sedí prwní ode dwerí
Žáček dokud jen litery
Naučí se poznáwati
A potom je zas skladati
Za tým býwá powýšení

Trochu když se bere k čtení

Naučí se dobře čísti
Ab eadar ze swe hrstky

Odkládá a bere jiné
Knižky jemu naložené
Ewangeliium již téžši
Katechizmus menší vetší

Kancyonál, nowý zákon,
A gramatiku y gedikom
Colloqium primitiva
Tu potom žák hody mýwá

Když se začíná učiti
Zpameti, a se cwičiti
W počtowaní y též w psaní
A když jest v tom powolání

Lenoch, zahalač postawač
A jen časa swého mrhač
Ach kolikráte ten musý
Tam kukate kde z husy

Aneb w huslách sebe hráti
Bez obedu pozíрати
Ano y ty šiby ryby
Musí jísti a ne hryby

Klečēt musí z prowinení
A slibowat polepšení
A když slib nenaplanuje
Zas po zle postupuje

6.) *Alter.*

To já znám že tak w škole jde

A že se tak hnitkom wede

Který žák lubí postáwku

Jenžto žádnemu čloweku

Nedonáší nic dobrého

Ale wždycky mnoho zlého

Ten býwa trestán čím hřeší

Krom bolesti na swé duši

Zůstává newycwyčený

Tupý a neoswýcený

A když do rozumu přijde

Zanovati toho bude

Že si na škole známosti

Nechteli nabývat s pilností

Ja se toho nestrachuji

Nad tím ne nic nepresuji

Kdo jak slauží taký má plat

Otrhaný starý kabát

Já sa budem usilovat

A kdyby se mi snad dostat

Nekdy pritrafilo w škole

Wšak wím že mi z toho wole

Nenarostu na mem tele

Kež můj rozum w mojem čele

Wycwičí se a wybrausi

Wždy jsou dobrý karhaný psy

To w školách wětších pretaucí

Tam již študent nedostáwa

Ani gusta ani prawdy

Ani žádnéj tej pokuty

Která se připomenula

Mne se škola zachutnala

Pujdem do ni s weselostí

Tam nabudem rozumností.

7.) *Alter.*

Tak jest jista charisma

Že we vyšších nemusíme

Školách, pod seculi klásti

Aneb pod virguli

Ale tam cosi jiného

Trápí študenta welkého

Obzwlášte pak chudobného

A rodu poníženého

W Alumnii jídla skromne

Jednauc pres den chlap dostane

Kterýby tolik dwakráte

Snedl by snad i trikráté

Nenaplňuje snad bricha swého

Smutný jde na kwartýr jeho

Prijdá dom putrá si fauzy

A weda že se jen musí

Učit mnoho težkých wecý
Jak jest tomu w jeho srdci?
Jiste riká lanis festis
Človeče čo si poradíš?

Ač brícho máš prázdne dosti
Jen konej swé powinnosti
Ač se trebas cykán kuje
Hlad na zuby odkazuje

Nic neplati lamentowat
Kdo chce wice študirovat
Ten musí i něco trpět
Za tri noty alebo pęd,

Potom i študent chudobný
Který byl predtým potrebný
Dostane krídla i sílu
Ano chuť i k swému dílu

Jestli jest jen w swem učení
Pilný, mravný a statečný
Spomaha si w psote w bide
Tam ale tem mluwí sobe

Neb dostáwa do učení
Menší dítky z poručení
Professoru a rectoru
Mladých pánu neb herulů

Od kterých neco mesyčne
Dostáwá, což k jeho ročné
Potrebe dosti býwa
A y nekdy z toho zbýwa.

Padli jest wšak i tam hnilak
Který študent anebo žák
Nezdá se mi, že by taký,
Netrpel test wolajaký

Nebo y tam na hnilaku
Maji strawu wšelijakau
A zvlášte na prestapaiku
Carer ba i nekdy bitku

Tresy jej a pakli zpuřný
Jest y stale nepowolný
Rikaji toto *pergas*
Ivorsum vis ad garamantas.

8.) *Alter.*

Pilnému a statečnému.
Malému neb welikému

Žákowy i studentowy
Nikdo nic zleho nepowí
Učitel professor
Menší neb wětší rector
I já se wer jen umení
Držet budem, nebot není
Na swete práce stalejší
Lepší a užitečnejší

Umeni kdo koli werne
S člowekom wždycky zustane
W nocy na laužku y we dne
Na ceste aužká a bludné

W štěstí radosti i neštěstí
W smutku w bídě i w žádosti
Do smrti se toho drží
Pokud duše w tele wezí

Budte jen wy moji milí
Na čem ste se sjednotili
Kamarady toho pilní
Učení jenž neomylní

Užitek vydá každému
Wernému ctiteli swemu
Werte tomu werte práwe

Neb kto tomu werí mocne
Ten beží k tomu powolne
Nedbá na trní bodláci
Ale se jen pilne učí.

9.) *Alter.*

Wšichni my tomu weríme
A proto y tak chwalime

Litery wzácne umeni
Které žádnej zkáze není
Nikdy poddané na swete
W nemž se mnoho zlého plete

Ohni, powodni zlodejum
Anebo wyteklým mordírum
O by jen ctni rodičowe
A všichni matky otcowe

Swe ditky do školy dali
Pilne je ta odsýlali
Trebars nebudau moudrácy
A sweta toho chytracy

Wšak by byli neborácy
Kdyby naskrz jen žáci
Z nich nebyli žádný nikdy
Dost by podstaupili bídy

Newedauce čísti psáti
Kolik tolik počtowati
Snadno by w bludy spadli
A uwíre pobludili

Neb lidé nepoučení
K powere jsauc zachwáčení
Snum weri oblud se bojí
A když na oblacých stojí

Kometa hned se strachuji
Wojni, moru neb ji maji
Za znamení všeho zlého
A moc ještě takowého

Lidi žijice w spastnosti
Werí, drží jen z hlauposti
Proč že ale rodičowa?
Matky a mnozý otcowé

Swé ditky neposýlají
Do školy, cwičit nedají
Protože sobe mnohem wíc
Zemské weci jenžto jsau nic

Wáží ku příkladu otce
Husy, telata, kačice
Které jejich malé dítky
Musejí pást, a ty kwitki

Kteréby jím víc radosti
Prinášeli blaženosti
Jenžby w škole nabýwali
Zanedbávají pomáli
Když pak sami jednou swého
Začnou užíwat zdráweho
Rozumu na rodičích swých
Naríkaji w tom zpozdilých

Že jich učiti nedali
Ale k robote jen hnali
Kdo robí, ten zle robí
Swojim ditkam welmi škodí

A s tým zawíram mluwení
W tomto našem zhromaždení.